

ENERGIA

Les comunitats energètiques es doblen

L'objectiu és assumir part del control del mercat davant de les grans empreses elèctriques

Reportatge

ALBERT GONZÁLEZ FARRAN
LLEIDA

El naixement de tres comunitats energètiques en els darrers mesos ha fet que se'n doblés el nombre a tota la demarcació de Lleida. Es tracta d'un impuls que busca modificar el mercat energètic local i reduir el control que tenen les grans elèctriques. Des del desembre, se n'han creat a l'Urgell, el Pla d'Urgell i el Segrià. Amb aquestes tres, a la província ja n'hi ha al voltant de mitja dotzena. I se'n preveuen més a curt termini.

Les comunitats energètiques són agrupacions ciutadanes, de petites empreses i d'administracions locals que desenvolupen projectes d'energies renovables basats en la participació oberta i voluntària. L'objectiu és crear un model que aporti beneficis mediambientals, socials i econòmics als seus participants.

Un dels darrers episodis l'ha protagonitzat Bellpuig. Allí s'ha creat una comunitat d'una trentena de membres, entre ells el mateix Ajuntament. Es diu Energies Compartides de Bellpuig i Seana. Es va gestar el març de l'any passat durant una sessió informativa sobre el model de transició energètica organitzada pel consistori. D'allí en va sortir el nucli dur de la futura comunitat energètica, un grup de veïns que ja s'ha constituït en associació però que té vocació de convertir-se en cooperativa.

El primer objectiu de l'entitat és acollir-se a unes ajudes estatals (les CE Implementa) per construir plaques fotovoltaïques sobre tres naus industrials del polígon. Aquestes infraestructures distribuïran energia als seus primers socis, que, amb la darrera modificació de la normativa, poden estar domiciliats fins a dos quilòmetres de distància de les plaques. Per tal de diversificar la seva activitat (i els seus guanys), la comunitat vol instal·lar també quatre punts de recàrrega energètica per a cotxes i comprar un vehicle elèctric municipal que sigui d'ús compartit. Tot això costarà uns 312.000 euros i haurà d'estar executat i en funcionament al llarg del 2024 per rebre les ajudes previstes, que cobriran més de la meitat del cost. Els socis decidiran com sufragar la resta (a través de crèdits, de la compravenda d'energia o de les ajudes al cooperativisme).

Llista d'espera

Però el recorregut no s'acabarà aquí. De fet, els seus socis n'estan convençuts. La secretària de la comunitat, Ingrid Garcia, assegura que quan la comunitat entri en funcionament "segur que hi haurà llista d'espera per formar-ne part". I és que considera que la majoria de ve-

La I Taula Territorial de Transició Energètica a Ponent, que tenia lloc aquest dissabte a Tàrrrega, va acollir les comunitats energètiques locals de les Terres de Lleida amb l'objectiu d'establir una estratègia comuna. SANTI IGLESIAS

ïns "descobriran els seus avantatges quan la vegin convertida en una realitat tangible".

Segons un estudi municipal, si s'utilitzessin totes les teulades que hi ha en bones condicions a Bellpuig es podria generar més del 60% de l'energia que necessita tota la població durant el dia. "El nostre sostre és de vidre", reivindica l'alcalde de Bellpuig, Jordi Estiarte.

El mateix pensa Mario Urrea, el seu homòleg a Torrebesses, president de la comunitat de municipis del Segrià Sec i ara d'EneRural, una comunitat energètica de la qual també formen part Llardecans i Almatret i que arrenca amb una dotzena de socis. La cooperativa ha redactat un primer projecte valorat en dos milions d'euros per instal·lar plaques fotovoltaïques sobre les teulades de tots els edificis municipals i les granges. Si la cosa funciona, construiran també molins de vent i fins i tot generadors d'energia hidràulica. "Per a quan no tinguem ni sol ni vent", conclou Urrea. En total, la iniciativa suposa un cost global de deu milions d'euros, "però anirem pas a pas", adverteix el president.

A Ivars d'Urgell i Vallverd, una vintena d'empresaris més van constituir el gener passat una altra comunitat. La primera del Pla d'Urgell i amb les mateixes motivacions que la resta. L'Ajuntament també hi es-

Lleida
S'organitzen tres noves entitats a l'Urgell, el Pla d'Urgell i el Segrià

Optimisme
"A Bellpuig segur que hi haurà llista d'espera per formar-ne part"

tà implicat i pretén aprofitar un projecte de distribució de xarxes de calor amb biomassa i instal·lar també plaques solars sobre cobertes municipals.

Acompanyaments

La voluntat de les comunitats és, en resum, generar energia de quilòmetre zero i fer-ne una distribució de proximitat. Per això caldrà que la xarxa de mitja tensió sigui de titularitat municipal. Segons l'alcalde de Bellpuig, el manteniment que fan ara Endesa i Red Eléctrica Española "és deficitari" i, juntament amb l'Associació de Municipis per l'Energia Pública (AMEP), en reclama la municipalització i que la inversió de l'Estat es reverteixi als ajuntaments.

A més d'AMEP, de la Diputació i de la Generalitat, hi ha altres organismes que acompanyen les comunitats en el seu camí, tant per constituir-se com per a la gestió. Fem-Més Solucions és una consultoria especialitzada en l'assessorament i impuls de comunitats energètiques locals com la d'Ivars.

Ponent Coopera, pertanyent a la Xarxa d'Ateneus Cooperatius de Catalunya, n'és una altra, amb oficines a Lleida i Tàrrrega. Aquesta entitat, que té l'objectiu de fomentar la creació de noves empreses de l'economia social, ha ajudat més d'una

comunitat energètica de la província. "Volem que esdevinguin organitzacions sòlides, professionals i amb els màxims recursos", adverteix el coordinador de Ponent Coopera, Marcel Vidal. En aquest sentit, dissabte passat van organitzar a Tàrrrega una jornada sobre comunitats energètiques que va reunir experts i tècnics, a més de representants de les diferents cooperatives lleidatanes que han sorgit en els darrers mesos.

Les comunitats energètiques tenen voluntat de reproduir-se. A Lleida ciutat hi ha la més antiga de tota la demarcació. Està batejada amb el nom de Vilanoveta (com antigament es coneixia el barri de la Bordeta) i es va constituir a finals del 2021. Han arrencat amb un primer projecte d'instal·lació de 60 plaques sobre un magatzem del barri que preveu un estalvi del 30% de la factura de la llum.

La Paeria de Lleida, paral·lelament, impulsarà la creació de comunitats energètiques que puguin fer projectes col·lectius de millora de l'eficiència energètica o de construcció de sistemes d'energies renovables. Ho farà a través de la creació d'una oficina d'impuls i acompanyament a aquest tipus de comunitats a la ciutat que comptarà amb el finançament dels fons europeus Next Generation. ■